

PLUGES A CATALUNYA DURANT LA TARDOR DE 1921

PER EN JOAQUIM FEBRER

Distribució total de les pluges durant els mesos de setembre, octubre i novembre de 1921. — La tardor de 1921 ha estat regularment plujosa a Catalunya. Observem a la carta adjunta (fig 1) dos màxims de pluja; l'un comprèn la regió que, començant a Godall i Sant Carles de la Ràpita, s'estén després per la província de Castelló, i l'altre radica als voltants de Santa Coloma de Farnés. Ambdós màxims es troben voltats de zones de fortes pluges (més de 300^{mm}), l'una de les quals arriba fins a Tortosa i a les goles de l'Ebre, i l'altra conté tot el baix Empordà fins a l'estació de Cap Biarre, a la costa francesa.

Dues faixes de més de 200 mm. comprenen: l'una la vall inferior de l'Ebre fins a la costa, i l'altra des de la regió de Benasc i Tremp a la de Girona, d'on baixa a la de Barcelona. La regió de pluges menys abundoses agafa la major part de la província de Lleida i la costa de Tarragona. Un altre mínim s'endevina al vessant francès del Pireneu.

Les pluges de tardor s'han distribuït de la següent manera:

Mes de setembre. — Dintre de la primera desena s'han produït els aiguats de que parlarem després. Del quinze al vintiquatre redevenen pluges acompanyades de tempesta elèctrica i, en escassos llocs, de pedra, que varen ésser ocasionades per un mínim secundari de pressió estacionat al Cantàbric, amb isòbares que afectaven el 17 la forma de grop o línia de grain.

Mes d'octubre. — Els primers dies d'aquest mes foren pròdigs en rosades. El dia 8 trobem un primer període plujós, de poca importància, relacionat probablement amb un mínim baromètric que aparegué cap a l'estret de Gibraltar i determinà en les nostres regions vents fluixos del segon quadrant. Durant la segona desena d'aquest mes continuen les rosades i s'inicien les gebrades en els llocs de cel serè, al mateix temps que s'observen abundoses boires humides en altres llocs. Cap a l'acabament del mes es formà un mínim estacionari amb el centre prop de Sardenya, produint pluges molt lleus a Catalunya, amb vents forts del quart quadrant.

Mes de novembre. — Durant els primers dies d'aquest mes tornen les rosades i gebrades. El dia 7 s'inicien borrasques de neu en els llocs alts de Catalunya, majorment en el Pireneu, continuant-hi el règim de neu franca o neu granulada fins a l'arribada del primer període de pluges generals del mes, ocasionades per una depressió que el dia 16 s'assenyalà en les illes Britàniques i que el dia 17 tenia el seu mínim des de Bretanya fins a les nostres costes mediterrànies. Aquesta depressió es localitzà el dia 19 a la regió sardo-balear, produint a Catalunya la major precipitació amb vents forts dels quadrants primer i segon.

Després d'unà curta aclarida, aparegué el 22 a ponent d'Irlanda una nova depressió que pausadament s'estengué en els dies successius fins a invadir Galícia el dia 25. El 27 en romania una depressió a les costes de València i Alacant, portant-nos la consegüent precipitació.

Aiguats del 5 al 9 de setembre de 1921 (fig. 2). — El dia 5 de setembre, gran part de la Península estava coberta per un àrea de baixa pressió, mentre a Irlanda radicava la de màxima. Aquesta perturbació originà les primeres pluges registrades a Catalunya durant aquest període, amb vents fluïxos del segon quadrant. El dia 6 el centre ciclònic es desvià cap a les costes d'Alacant, restant-hi estacionari durant

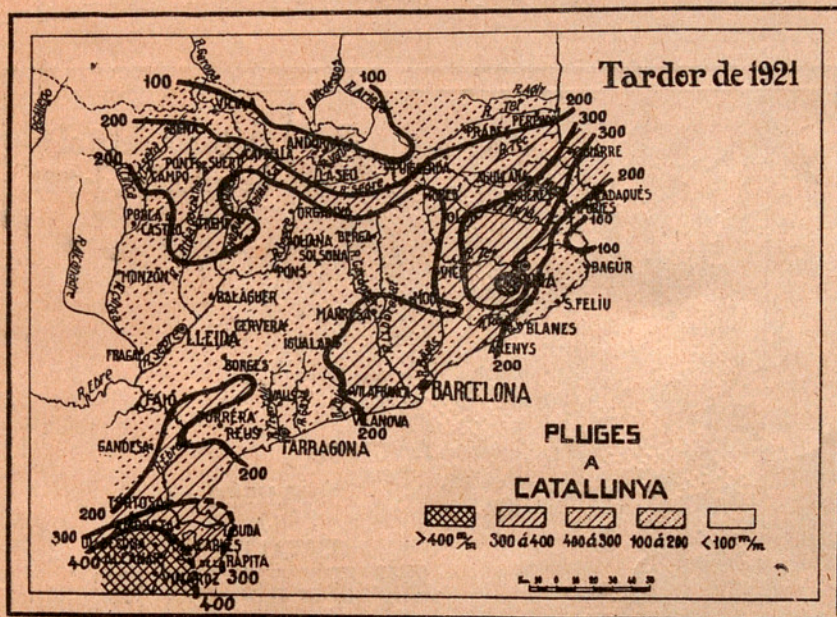

Fig. 1

els dos dies següents i determinant a Catalunya un règim de vents de llevant. A aquest règim corresponen els aiguats del 7 i 8, els més importants de tot el període. Començaren el matí del 7 i duraren tot el dia, castigant principalment la regió meridional de Catalunya i la septentrional de València, on produïren danys de molta consideració per haver arribat la precipitació a poc menys de 300 mm. en 48 hores. Tots els torrents de la província de Castelló baixaren quantitats extraordinàries d'aigua. El poble de Benicarló es va veure seriosament inundat: la vinguda s'emportà el pont de la via fèrria entre Benicarló i Vinaroç i féu desaparèixer la mateixa via en un bell tros.

Encara que menys important que el del S. de Catalunya, hi hagué un altre màxim de precipitació des dels voltants de Girona fins al vessant francès dels Pirineus, amb la més forta pluja a Darnius. Afortunadament, en aquesta comarca no sofriren danys materials de consideració.

Les estacions pluviomètriques d'Amposta-Aldea, Badalona, Cervera, Godall, Lleyda, Sabadell, Sant Carles de la Ràpita (far) i Santa Coloma de Farnés han enviat al Servei nombroses dades referents a aquests aiguats.

Pluja de granotes a Amposta.—Els aiguats que acabem d'esmentar anaren acompanyats de fenòmens tempestosos, entre ells mànegues. A una d'aquestes és deguda la interessant pluja de granotes que descriu D. Josep Via, d'Amposta-Aldea, en lletra al nostre Director, de la qual extractem el paràgraf següent:

Fig. 2

«Durant la gropada del dia 8 al matí, una mànega d'aigua va passar pel zenit, i, junt amb la pluja torrencial, varen caure moltes granotes que botaven en direcció al NW. Com que aquesta casa està enclavada en un lloc on aquells animalets abunden, de moment vaig dubtar; però després vaig comprovar que pertot arreu on passà la mànega les granotes eren moltes. Pels carrers d'Amposta van haver-n'hi de debò. Estic convençut que la mànega devia formar-se en llocs embassats i va xuclar les granotes: no pot ésser altra cosa; però és certa i veritable la pluja de granotes.»

PLUGES A CATALUNYA : TARDOR DE 1921

DADES NUMÈRIQUES EN MIL·LIMETRES

NOM DE L'ESTACIÓ	OBSERVADOR	Setbre.	Oebre.	Novre.	Tardor
Alcanar	Miquel Esteller	340,8	54,0	76,0	470,8
Alella	Rosend Colomer	8,6	6,2	215,6	230,4
Ametlla de Mar	Josep Vila i Font	89,0	12,5	94,5	196,0
Amposta-Aldea	Josep Via	219,4	67,0	58,1	344,5
Amposta	Assumpció Alvarez Vandellós	219,5	41,2	56,9	317,6
Arenys de Munt	Blai Llusà	2,9	12,4	259,5	274,8
Argentona	Francesc Botey, pvre.	29,2	4,8	191,3	225,3
Badalona	Joaquim Tàpies	14,5	4,3	190,7	209,5
Bagur	Gràcia Pagès, vídua Pi	58,6	18,0	118,5	195,1
Bahent (El Soy)	Martí Mas, guarda de la 1. ^a Divisió Hidrològica Forestal.		33,2	57,6	
Barcelona	Observatori Fabra	16,2	9,4	278,6	304,2
Barcelona	Universitat	19,8	6,0	236,9	262,7
Batea	Pasqual Català	58,8	74,4	41,4	174,6
Benasc	Josep Azcón (C. de G. i E.)	92,0	53,0	67,0	212,0
Benisanet	Agustí Cot Ripoll	81,2	123,5	74,3	279,0
Berga	Joaquim Serra	35,7		122,0	
Blanes	Col·legi de Santa Maria	8,0	7,0	146,5	161,5
Bolvir	Ciprià Moner		23,3	88,3	
Borges Blanques	Francesc Jansà Olivart	27,0	31,7	57,1	115,8
Bot	Joaquim Domènech, pvre.	66,9	79,1	49,9	195,9
Cabrianes (Sallent)	Manufactures Berenguer, S. A. .	86,9	55,0	84,0	225,9
Cadaqués	Sebastià Rahola	71,9	16,5	116,4	204,8
Caldes de Montbuy	R. P. Francesc Gili, Sch. P. . .			118,5	
Cambrils	Encarregat del Parc Samà			84,2	
Cap Biarre	Ponts et Chaussées	124,4	48,4	159,3	332,1
Capdella	Energia Elèctrica de Catalunya .	68,3	47,9	106,6	222,8
Castellví de la Marca	Joan Batlle, pvre.	2,5	0,0	15,0	17,5
Cervera	R. P. Andreu Back, C. M. F. . .	24,2	21,7	99,0	144,9
Darnius	Miquel Gorgot	168,4	34,7	81,4	284,5
Escós	Antoni Gorgorio, guarda de la 1. ^a Divisió Hidrològica Forestal.	31,0	35,0	96,0	162,0
Esparraguera	Cristòfol Almirall	33,8	75,5	196,3	205,6
Esterrí d'Aneu	Agustí Morelló (C. de G. i E.) . .	76,6	33,6	53,9	164,1
Falset	Josep M. ^a Dalmau, pvre.	47,1	55,5	91,8	194,4
Flix	Societat Electro-Química	51,3	68,0	63,0	182,3
Fontrubí (Grabuach)	Josep Baltà	15,2	33,7	149,0	197,9
Gelida	Vídua de Wenceslau Guarro	32,0	45,9	214,9	292,8
Gerrí de la Sal	Josep Miró, guarda de la 1. ^a Divisió Hidrològica Forestal.	46,0	31,0	80,0	157,0
Ginestar	Antoni Monclús Papaceit	83,4	99,9	78,0	261,3
Girona	Joan Camps	126,4	31,5	106,2	264,1
Godall	Jascint Albiol	330,6	88,8	75,0	494,4
Graus	Timoteu Cubero (C. de G. i E.) .	71,2	58,4	64,3	193,9
Guissona	Colom Farré	32,9	0,0	73,9	106,8
Hospitalet de l'Infant	Francesc Abarcat, pvre.	96,1	23,7	117,4	237,2
La Bisbal	Joan Pugnau	34,3	16,5	60,7	111,5
La Farga	Edmond Bebié Wild	46,1	48,9	100,1	195,1

NOM DE L'ESTACIÓ	OBSERVADOR	Setbre.	Oebre.	Nobre.	Tardor
La Garriga	Frederic Wynn	72,6	33,2	133,5	239,3
La Pena	Antoni Calbet, guarda de la 1.ª Divisió Hidrològica Forestal.				
La Preste	Wilwer de Frontigneu	50,7	54,2	97,9	202,8
La Puda	R. P. Modest Arbonès, O. S. B.	107,5	45,0	111,5	264,0
Lladó	Pere Vayreda i Olives	31,2	69,0	194,0	294,2
Llardecans	Miquel Aragonès	152,7	69,1	123,5	345,3
Llavorsi	Juli de Lamoga (C. de G. i E.)...	29,0	52,3	50,0	131,3
Lleyda	Riegos y Fuerza del Ebro	21,3	25,0	5,8	52,1
Lleyda	Pere Armengol, pvre.	44,0	61,8		
Llívia	Antoni Esteva Canal	45,9	46,5	57,6	150,0
Manresa	Energia Elèctrica de Catalunya.	10,2	14,3	17,7	32,2
Martorell	Benjamí Almirall Fàbregas	81,5	60,0	93,0	234,5
Mataró	R. P. Miquel Soy, Sch. P.	17,7	42,1	189,0	248,8
Mollerusa	Sindicat General de Regadius...	30,2	5,3	179,8	215,3
Mollet del Vallès	Josep Garreta Llobet	26,0		74,6	
Monistrol	Germà Cirilo, E. C.	12,4	21,8	164,3	198,5
Montblanch	Josep Roselló, pvre.	49,0	101,0	158,5	308,5
Montgat	Joan Guàrdia	71,2	26,2	59,6	157,0
Mont Louis	M. Cave	10,1	1,7	151,4	163,2
Montseny	Salvador Carreras, pvre.	55,5	79,8	48,0	183,3
Mora la Nova	Joaquim Borràs	28,5	17,0	95,5	141,0
Moyà	R. P. Antoni Tasi, Sch. P.	36,3	71,0	74,8	182,1
Navàs	Francesc Forcada	29,9	53,3	93,1	176,3
Oliana	Tomàs Espar, pvre.	44,0	6,8		
Olost	M. E. Moré i Bargit	68,7	37,7	76,0	182,4
Olot	RR. PP. Caputxins	54,0	24,0	76,0	154,0
Os de Balaguer (Avellanes).	Germans Maristes	140,9	42,1	170,6	353,6
Palafrugell	Enric Padrós	44,3	50,7	102,3	197,3
Palamós	Zoilo Costart	67,3	12,9	96,9	177,1
Pasteral, El	Josep Salinas Mainar	62,1	15,7	73,6	151,4
Perpinyà	Octave Mengel	164,0	33,0	163,5	360,5
Plana de Gironella	Carme Penina	80,4	18,1	61,1	159,6
Pobla de Lillet	Guarda de la 1.ª Divisió Hidro- lògica Forestal	32,6	43,9	77,5	154,0
Pons	Manuel Blanch (R. i F. del E.) ...	54,0	41,0	97,0	192,0
Pont de Montanyana	Manuel Roca (C. de G. i E.) ...	37,0	45,9		
Porrera	Jaume Montlleó	66,6	53,9	86,4	206,9
Portvendres	Ponts et Chaussées	39,0	23,6	79,9	142,5
Puigcerdà	Armengol Ferrer i Saló	101,5	41,0	138,3	280,8
Puigreig	Fàbriques de L. Mata i Pons ...	40,4	27,5	75,1	143,0
Ribes	Energia Elèctrica de Catalunya .	26,5	52,0	80,8	159,3
Roquetes (Tortosa)	Observatori de l'Ebre		24,7	97,0	
Sabadell	R. P. Josep Baburés, Sch. P. ...	112,7	73,6	52,3	238,6
Sant Adrià de Besòs	Energia Elèctrica de Catalunya .	54,7	20,1	188,0	262,8
Sant Carles de la Ràpita	Salines de la Trinitat	10,7	5,3	76,5	92,5
S. Carles de la Ràpita (Far)	Manuel Díaz (torrer)	227,1	27,6	90,5	345,2
Sant Feliu de Llobregat	Miquel Onieva i Simó	285,2	59,5	84,1	428,8
Sant Hipòlit de Voltregà	Pere Calvet Gascón	15,4	16,9	184,4	216,7
Sant Julià de Vilatorrada	R. P. Manuel Cazador, S. F. ...	45,0	26,0	103,2	174,2
Sant Martí de Maldà	Joan Baixeras, pvre.	58,3	30,0	116,4	204,7
Sant Quintí de Mediona	Alexandre Fortuny	35,6	18,2	61,9	115,7
Santa Coloma de Farnés	Conrad Prat Fàbregas	23,2	37,0	144,3	204,5
Seira	Indaleci Plaza (C. de G. i E.) ..	160,4	60,2	250,5	471,1
Senet	Ramon Cortinat (C. de G. i E.) ..	107,0	62,0	39,0	208,0
		113,2	63,6	80,4	257,2

NOM DE L'ESTACIÓ	OBSERVADOR	Setbre.	Oebre.	Nobre.	Tardor
Sitges	M. Utrillo		13,8	181,2	
Solsona	R. P. Frederic Vila i Ramon Roca	38,4	32,9	89,3	160,6
Tabescan	Energia Elèctrica de Catalunya	10,7	59,0	11,1	80,8
Tarragona	Joan Ras Claravalls	56,7	22,5	68,9	148,1
Tàrrrega	R. Fray Geroni Torregrossa	28,8	31,6	70,6	131,0
Teyà	Jascint Barrera	12,0	9,0	235,0	256,0
Tivisa	Rosend Lorán	61,8	74,1	96,8	232,7
Torroella de Montgrí	Pere Blasi	0,6	18,8	65,3	84,7
Tossa	J. Esteve Llach	12,8	16,4	114,6	143,8
Tremp	Frederic Smith (R. i F. del E.)	71,0	85,0	99,0	255,0
Valls	Germà Hermògenes	67,5	41,0	72,3	180,8
Vallvidrera	Elies Barberà	13,0	4,4	324,1	341,5
Vandellós	Manuel Adell Valls	80,0	32,0	132,2	244,2
Vendrell	Jaume Palau	31,4	19,5	136,8	187,7
Vich	Germans Maristes	35,2	23,5	83,9	142,6
Viella	Germà Josep	69,5	40,0	28,7	138,2
Viladrau	Antoni Ariet	53,4	59,5	156,0	268,9
Vilafranca del Penedès ..	Cristòfol Mestre	32,5	28,5	150,5	211,5
Vilamolat de Mur	Josep Castells Bigorra	51,6	45,7	86,1	183,4
Vilanova i Geltrú	Lluís Bosch	34,4	8,0	181,1	223,5
Vinebre	Jaume Pros.	57,0	116,0		

*DADES NUMÈRIQUES REBUDES POSTERIORMENT AL RESUM GENERAL.
CORRESPONENT A L'ESTIU DE 1921*

NOM DE L'ESTACIÓ	OBSERVADOR	Juny	Juliol	Agost	Estiu
Alcanar	Miquel Esteller	41,0	6,6	8,1	55,7
Flix	Societat Electro-Química	22,2	0,2	3,0	25,4
Vilamolat de Mur	Josep Castells Bigorra	52,3	85,0	126,6	263,9